

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1482 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1482
Назва ОП	Історія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Шевченко Наталія Володимирівна, Смирнов Андрій Іванович, Комарніцький Олександр Борисович, Постоєнко Віталіна Сергіївна, Миколенко Дмитро Валерійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.03.2024 р. – 08.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://knu.ua/pdfs/official/accreditation/032/2023-2024/1482-history.pdf
Програма візиту експертної групи	https://knu.ua/pdfs/official/accreditation/032/2023-2024/1482-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Історія» спроектована із урахуванням місії та стратегії КНУТШ, позиції та потреб зацікавлених сторін (здобувачів, роботодавців, фахівців галузі, представників академічної спільноти). Залучення стейкхолдерів до формування цілей та програмних результатів навчання має реальний характер. ОП відповідає Стандарту, забезпечує досягнення всіх результатів навчання, визначених у ньому, а також враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузі та досвіду аналогів вітчизняних та іноземних ОП. ОП є унікальною, практико-орієнтованою, з елементами міждисциплінарності. На ОП «Історія» навчання та викладання ведеться на достатньому рівні. Здобувачам вчасно та кількома каналами надається інформація щодо цілей, змісту, результатів навчання, критерії оцінювання (у формі робочих навчальних програм, які оприлюднені на сайті). Форми і методи навчання та викладання орієнтовані на здобувачів, сприяють досягненню поставлених цілей ОП та програмних результатів навчання; КНУТШ, та, зокрема, історичний факультет надає можливість поєднувати навчання та дослідження; зміст освіти оновлюється, застосовуються сучасні практики, інтернаціоналізація проявляється на достатньому рівні. «Людські ресурси на ОП реалізовані на достатньому рівні та може бути оцінений на рівень В. КНУТШ забезпечує прозорі процедури конкурсного відбору на посаду, визначальними серед яких є визнані досягнення у фаховій, експертній, науковій діяльності. Співпраця з роботодавцями є інтенсивною та профільною, основними стейкхолдерами є архівні та музейні установи. Професіонали-практики залучаються до аудиторних занять на постійній основі, Університет створює відповідні умови для професійного зростання викладачів та стимулює розвиток професійної майстерності. Загальне враження про освітньо-професійну програму (ОПП) «Історія» другого рівня вищої освіти КНУТШ позитивне. Вона відповідає необхідним критеріям якості. Керівництво ЗВО, НПП, здобувачі освіти, а також зовнішні стейкхолдери зацікавлені в її подальшій реалізації і розвитку. Задля цього в Університеті створено всі необхідні умови. На ОПП викладають досвідчені фахівці наявною є необхідна інфраструктура, матеріально-технічна база. Гарант продемонстрував обізнаність у різних особливостях реалізації ОПП. Він, беззаперечно, користується авторитетом серед керівництва, колег, студентів і стейкхолдерів. Він піклується про якість отримуваної здобувачами вищої освіти (ЗВО), постійно цікавиться їх думкою щодо ОПП, докладає чимало зусиль для забезпечення якості реалізації ОПП, налагодження зв'язків зі стейкхолдерами і співпраці з ними. Знайомство зі студентами ОПП засвідчило їхню зацікавленість у навчанні. Члени експертної групи (ЕГ) надали рекомендації і зауваження щодо ОПП. Проте вони не є підставою для відмови в акредитації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Студенти мають можливість формувати індивідуальну траєкторію навчання за рахунок загально факультетський каталогу вибіркових дисциплін. Процес проходження асистентської практики допомагає вдосконалити набуті м'які навички. Застосування інтерактивних методик відповідають особливостям ОП; в рамках ОП придбано та використовується відповідне обладнання, що забезпечує набуття практичних навичок у здобувачів; НПП підвищують кваліфікацію у галузі історії та цифрових технологій, що забезпечує використання сучасних практик при викладанні на ОП. Професійна та академічна кваліфікація НПП є високою, чітка відповідність викладачів тим ОК, які вони забезпечують. До аудиторних занять залучаються професіонали-практики. Позитивною практикою на ОП є викладання трьох ОК англійською мовою. У ЗВО запроваджено ефективні процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП. До процедур внутрішнього забезпечення якості та процесу перегляду ОП залучаються представники органів студентського самоврядування.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Варто залучити до складу РГ з розробки та оновлення ОП ЗВО, які є повноправними учасниками освітнього процесу, цілеспрямовано обговорювати з ними, а також випускниками результати навчання, сильні та слабкі сторони програми. Вивчити питання щодо доцільності вживання СК 11, яка призначена не для ОПП, а для ОНП. Зі структурно-логічної схеми у ОП не видно, в якому саме семестрі викладаються основні дисципліни. ЕГ рекомендує доопрацювати структурно-логічну схему, представлену у ОНП, розписавши послідовність викладання дисциплін посеместрово. ПРН б здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання забезпечується у тому числі такими основними ОК як "Методика викладання історії в ЗВО" та "Економічна історія України", що викликає сумніви. Рекомендовано переглянути матрицю ОПП з її ПРН і привести у відповідність ПРН і ОК. Рекомендовано до тематики фахового вступного випробування додати теми, присвячені питанню російсько-української війни, у ОПП вступного випробування надати список рекомендованої літератури, продовжувати розвивати практику визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, активізувати серед здобувачів роботу з популяризації можливостей академічного обміну та заохочення отримання знань здобутих у процесі неформальної освіти. Відсутність загальної на рівні Університету платформи дистанційного навчання обмежує можливість застосування інтерактивних, діджитал методів навчання. Запровадження такою платформи хоча б на рівні факультету сприяло б вирішенню цієї проблеми. ЕГ з'ясувала, що в РП відсутні переліки орієнтованих питань, що виносяться на іспит/залік. Експертна група рекомендує завершити наповнення репозитарію магістерських робіт Бібліотеки, де є загальноуніверситетська електронна база даних кваліфікаційних робіт. Не у всіх викладачів, які забезпечують реалізацію ОПП, є публікації у виданнях, включених до наукометричних баз. Рекомендовано підвищувати публікаційну активність НПП в іноземних виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS. ЕГ рекомендує процес моніторингу та періодичного перегляду ОП

висвітлювати на сайтах кафедри, факультету, у соціальних мережах. Варто запровадити практику запрошення на засідання кафедри студентів, представників студентського самоврядування задля з'ясування питань, які були актуальними для студентів у контексті даної ОП. ЕГ рекомендує на сторінці відділу сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками, сайту університету внести зміни у назву відділу і відповідно відкоригувати напрямки роботи.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП «Історія» має своєю ціллю «надати високоякісну університетську освіту заочної форми навчання і підготувати висококваліфіковані кадри, здатні до практичного застосування набутих знань з історії, сучасних технологій навчання і творчого підходу в організації навчання за предметною спеціальністю – історія». На думку авторів відомостей про самооцінювання ОП унікальність програми полягає у «формуванні у здобувачів вищої освіти заочної форми навчання самостійної науково-дослідницької і викладацької траєкторії діяльності через вдосконалення методик викладання, орієнтованих на професійну діяльність, формування компетентностей, необхідних для успішної роботи у вищій школі; вироблення здатності до свідомої й ефективної діяльності у глобалізованому інформаційному суспільстві, в умовах зростаючої комунікативності життя та інформаційної насиченості середовища життєдіяльності, закріплення за здобувачами вищої освіти навичок щодо самовдосконалення і навчання протягом свого життя». Власне, ці складові притаманні багатьом іншим подібним ОП спеціальності 032 Історія та археологія. У порівнянні з ОП зразка 2023 року вона не змінилася, хоча ЕК і ГЕР рекомендували «звернути увагу на точніше окреслення унікальності програми, адже саме це може стати її вигідною конкурентною перевагою». У відомостях про самооцінювання варто було б вказати на такі особливості програми (вони наводяться в описі ОП): практичні заняття проводяться у різнопрофільних навчально-наукових лабораторіях та музеях університету, наукових та науково-дослідних установах і музеях Києва. Розробники програми вважають, що цілі ОП узгоджуються із місією КНУТШ, яка викладена у «Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 рр.» (<https://knu.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf>). Вони зазначають, що місія університету полягає у «реалізації через розвиток системи освіти та наукової діяльності підготовки високопрофесійних фахівців, які відповідають наявним і майбутнім суспільним потребам та є конкурентоспроможними на ринку освітніх і наукових послуг України та світу». Виходячи з цього, дійсно цілі ОП, у яких акцентується на формуванні та розвитку професійних компетентностей у сфері гуманітарної науки, цілком відповідають місії. Однак, у «Стратегічному плані» місія чітко не визначена і автори відомостей про СО її визначають через контекст виконання основних функцій, покладених на університет щодо формування національної еліти України». Під час зустрічі із керівництвом університету проректор із науково-педагогічної роботи А. Гожик повідомив, що у 2025 р. буде прийнято новий «Стратегічний план університету», де цінності, місія, візія університету будуть чітко прописані. Щодо цілей ОП, то вони цілком відповідають стратегії університету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Формулюючи цілі та програмні результати навчання, гарант і члени робочої групи певною мірою врахували інтереси здобувачів вищої освіти. Вони повідомляють, що проводилося анкетування магістрантів, які мали оцінити якість освітнього процесу та подати пропозиції задля внесення змін до ОП. Зазначається, що здобувачі позитивно відгукувалися про програму. На зустрічі 5 студентка О. Білоконь підтвердила, що проводилося опитування (гугл-форма надсилалася на електронну пошту). Вона, а також Б. Малиш позитивно оцінили програму. Варто було вказати номери протоколів засідань профільної кафедри, де обговорювалися пропозиції студентів, та вказати чи були вони враховані чи відхилені. У відомостях про СО йдеться про те, що «здобувачів вищої освіти залучено до складу робочої групи з розробки та оновлення ОП». У складі робочої групи ОП студенти відсутні. Щодо роботодавців, то з ними проводилися неформальні зустрічі, на яких було висловлено побажання і зауваження, які узагальнювалися і опрацьовувалися. Зокрема, контактували з представниками Національного музею історії України, Національного музею голодомору-геноциду, ЦДІАК України, ЦДАГО України тощо. Аналіз додаткових матеріалів (протокол № 2 засідання кафедри давньої та нової історії України від 12.09.2023 р.), а також результати зустрічі 11 це підтверджують. Потенційним ресурсом для роботодавців є випускники програми. У зауваженнях ЕГ і ГЕР рекомендувалося проводити цілеспрямоване обговорення з випускниками результатів навчання, сильних та слабких сторін програми, можливості їх вдосконалення. Випускниця М. Твердохліб позитивно відгукувалася про навчання

на ОП, відзначила, що відчувала постійну підтримку. На сайті університету, факультету варто було розмістити копії угод про співпрацю із роботодавцями. На запит такі угоди були надані (система NAQA). Враховано позиції академічної спільноти. Зокрема, налагоджено співпрацю із Інститутом національної пам'яті, низкою науково-дослідних інститутів НАН України. Результати зустрічі 11 це підтвердили. На запит було надано угоди про співпрацю із академічними установами (система NAQA). Щодо інших стейкхолдерів, то позитивним є той факт (розробники програми відреагували на рекомендацію ЕГ), що налагоджено співпрацю із керівництвом низки шкіл міста і області, Департаментом освіти і науки Київської міської ради, Управлінням державної служби якості освіти у Київській області, з представниками яких проводились неформальні консультації щодо організації асистентської (педагогічної) та науково-дослідницької практик, а також щодо можливостей подальшого працевлаштування випускників програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП враховує тенденції розвитку спеціальності та розвитку ринку праці, оскільки цілі і ПРН «орієнтовані на підготовку науково-педагогічних і наукових працівників, здатних розв'язувати складні проблеми історичної освіти, сприймати і впроваджувати інновації в системі загальної середньої, вищої освіти і наукових закладах». Для їх формулювання члени робочої групи розглядали саме сучасні тенденції на ринку праці, вивчали провідні наукові публікації, проводили неформальні зустрічі з роботодавцями. При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП враховано галузевий та регіональний контекст. Автори звернули увагу на реалізацію нових освітніх продуктів на внутрішньому і зовнішньому ринках у сфері історії та археології, набуття навичок анотування, коментування історико-культурного контенту, на залучення людей і організацій до популяризації вітчизняної історичної спадщини тощо. На регіональному рівні підготовка фахівців відповідає «Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» (<https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/7/28/Strategy2025new.pdf>), а також «Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки» (<https://koda.gov.ua/kiiivshhina/rozvytok-regionu/strategiya-rozvytku/>). Автори програми з відкритих джерел врахували досвід подібних магістерських програм Львівського національного університету імені Івана Франка, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Національного університету «Києво-Могилянська академія». Запозичувався досвід іноземних програм, зокрема Варшавського, Софійського, Вільнюського та Ризького університетів. ЕГ та ГЕР рекомендували проаналізувати та врахувати досвід не лише подібних вітчизняних, але й закордонних програм. Відповідно до зауваження автори ОП автори впровадили нові дисципліни вільного вибору («Історія соціальних еліт», «Нідерландське Відродження від Ван Ейка до Брейгеля»), а також нормативну дисципліну «Професійна та корпоративна етика історика-дослідника». З програм європейських університетів залучили «підходи до запровадження поліфункціональних, міждисциплінарних, багатокomпонентних компетентностей з відстоюванням власних позицій».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП «Історія» та визначені нею ЗК, ФК та ПРН відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій: магістр – 7 рівню Національної рамки кваліфікацій, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень, а також Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений Наказом МОН України від 31.05.2021 р. №603. Визначені стандартом та ЗВО програмні результати навчання забезпечуються за рахунок обов'язкових компонентів, яких запропоновано 16, програм практичної підготовки здобувачів вищої освіти, курсової і магістерської кваліфікаційної роботи. Фахові знання студентів поглиблюються та розширюються також і за рахунок відповідних вибіркового дисциплін, на вивчення яких відведено 25 кредитів ЄКТС. Водночас, серед фахових компетентностей наявна СК 11 (Здатність планувати і виконувати наукові дослідження в галузі історії та археології), яка призначена не для освітньо-професійних, а для освітньо-наукових програм. Під час зустрічі 4 гарант пояснив це тим, що він враховував досвід ОП факультету, де наявна ця СК. Варто зважити на те, що всі інші факультетські ОП магістерського рівня є освітньо-науковими. Варто було б об'єднати ПРН 2 і 12, ПРН 8 і ПРН 13, ПРН 10 і 16, які дублюються. Є стилістичні погрішності у формулюванні ПРН 11 «Розробляти тематику та наукову концепцію викладацької та наукової діяльності»

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивними аспектами програми є врахування позицій при удосконаленні ОП роботодавців і академічної спільноти, запозичення досвіду програм закордонних університетів, врахування тенденцій розвитку спеціальності та розвитку ринку праці. Зустрічі із здобувачами вищої освіти випускниками показали, що під час навчання

враховувалися їхні інтереси, вони відчували постійну підтримку з боку гаранта, методистів, науково-педагогічних працівників, що забезпечували викладання навчальних дисциплін на цій ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано чіткіше окреслити і конкретизувати унікальність програми. У 2025 р. при розгляді нової редакції «Стратегічного плану розвитку Університету» чітко прописати місію університету. Варто залучити до складу робочої групи з розробки та оновлення ОП здобувачів вищої освіти, які є повноправними учасниками освітнього процесу, цілеспрямовано обговорювати з ними, а також випускниками результати навчання, сильні та слабкі сторони програми. На сайті університету чи факультету, кафедри розмістити копії угод про співпрацю із роботодавцями, академічними установами. Вивчити питання щодо доцільності вживання СК 11 (Здатність планувати і виконувати наукові дослідження в галузі історії та археології), яка призначена не для освітньо-професійних, а для освітньо-наукових програм. Варто було б об'єднати ПРН 2 і 12, ПРН 8 і ПРН 13, ПРН 10 і 16, які дублюються. Є стилістичні погіршення у формулюванні ПРН 11 «Розробляти тематику та наукову концепцію викладацької та наукової діяльності»

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Загалом ОП має чітко сформульовані цілі, які відповідають стратегії розвитку КНУТШ, переважно враховує позиції та потреби стейкхолдерів, тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвід ОП спеціальності 032 Історія та археології вітчизняних та іноземних ЗВО. Суттєві зауваження за критерієм 1 відсутні. Відтак, ОПП загалом відповідає вимогам цього критерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає Стандарту вищої освіти. Обсяг вибіркового дисциплін становить 25 кредитів ЄКТС - 27,8 % від загального обсягу ОП, що відповідає чинному «Положенню про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/fdvxl>), Стандарту вищої освіти, чинному законодавству та дозволяє забезпечити реалізацію права студентів здобувачів вищої освіти на вибір ОК. Цикл загальної підготовки забезпечується трьома обов'язковими загальним обсягом 11 кредитів. Цикл професійної підготовки - тринадцятьма обов'язковими і сімома вибірково дисциплінами загальним обсягом 79 кредитів. Мовні компетентності формують дисципліни Social history, Globalization processes і Methodology and organization of historical, archaeological and archival researches. Практична підготовка забезпечена асистентською практикою загальним обсягом 9 кредитів. Розробники ОП врахували зауваження, що зумовило умовну акредитацію, щодо забезпечення можливості ЗВО вивчати іноземну мову шляхом запровадження трьох ОК, що викладаються англійською мовою.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру, ОК складають послідовну взаємопов'язану систему. Сумнівів щодо можливостей досягнення ПР, пов'язаних із формуванням загальних і професійних компетентностей у ЕГ не має. Розробники ОП врахували зауваження ГЕР, що зумовила умовну акредитацію, а саме забезпечили ЗК 4 здатність спілкуватися іноземною мовою трьома дисциплінами, що викладаються англійською. ПРН 6 здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання" забезпечено такими основними ОК як «Методологія та організація історичних, археологічних, архівних досліджень з основами інтелектуальної власності», "Методика викладання історії в закладах вищої освіти", «Професійна та корпоративна етика історика-дослідника», "Економічна історія України". Однак, можливість забезпечення відповідної компетентності дисципліною "Методика викладання історії" і "Економічна історія України" викликає сумніви.

Обов'язкові дисципліни «Історія українського конституціоналізму», «Гендерна історія», «Соціальна історія», «Глобалізаційні процеси: історія і сьогодення», «Зовнішня політика країн Сходу (кінець ХХ ст. - початок ХХІ ст.)», «Усна історія: теорія і практика», «Типологія та динаміка людських цивілізацій», «Економічна історія України» передбачають оволодіння студентами теоретичними і практичними знаннями з історії та археології, критично оцінювати стан проблеми і результати останніх досліджень, планувати і виконувати наукові дослідження, застосовувати у професійній діяльності сучасні цифрові інструменти, здійснювати експертизу пам'яток історії, археології і культури з метою їхньої охорони та можливого подальшого використання. Вивчення іноземних праць і джерел сприяють ознайомленню з практиками зарубіжних ЗВО, а також підсилюють здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти з європейськими та євроатлантичними інституціями та працювати у міжнародному контексті. Дисципліни загальної підготовки «Методологія та організація історичних, археологічних, архівних досліджень з основами інтелектуальної власності», «Психологія вищої школи», «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», «Професійна та корпоративна етика історика-дослідника» дають змогу оволодіти знаннями та навичками, які необхідні для здійснення науково-педагогічної та викладацької діяльності у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн. Передбачено також асистентську (педагогічну) та підготовку магістерської дипломної роботи. Дані ОК сприяють розвитку навичок здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОК ОП відповідають предметній області спеціальності 032 Історія та археологія. ОП базується на оволодінні здобувачами вищої освіти ґрунтовними знаннями в галузі історії та археології, зі здатністю до застосування цих знань у сфері гуманітарних наук, у тому числі – з використанням сучасних інформаційних технологій і систем в науковій та викладацькій діяльності. Важливу роль при цьому відіграють дисципліни загальної підготовки «Методологія та організація історичних, археологічних, архівних досліджень з основами інтелектуальної власності», «Психологія вищої школи», «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача», «Професійна та корпоративна етика історика-дослідника», що забезпечують можливість оволодіти знаннями та навичками, які необхідні для здійснення науково-педагогічної та викладацької діяльності у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах на основі сучасних освітніх технологій. Студенти і адміністративний персонал Університету, зокрема, представник Бібліотеки, зазначили, що ОП забезпечена періодичними виданнями, навчальними посібниками, доступом до наукометричних баз.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної траєкторії студента регулюється Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/ejlkd>). Студенти мають можливість обрати дисципліни, які відповідають їх зацікавленню. Частка таких дисциплін у ОП «Історія» складає 25 кредити ЄКТС від загального обсягу ОП в 90 кредитів, що становить 27,8%. Обрати предмет здобувачі вищої освіти можуть через онлайн-ресурс в декілька етапів або написавши відповідну заяву. Дисципліни обираються між двома блоками (6 ОК), і одну ОК із каталогу. Також студенти можуть обирати дисципліни з інших ОП за погодженням з деканом. Однак знайомство з індивідуальними планами здобувачів освіти не засвідчив факту використання такої можливості. Процедура обрання дисциплін регулюється Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/ejlkd>). Вона є прозорою і зрозумілою для студентів, що засвідчили онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка (п. 4.5): (<http://surl.li/fdvxl>). ОП включає асистентську практику обсягом 9 кредитів, що відповідає вимогам Стандарту, згідно з яким передбачено обсяг практики не менше 6 кредитів ЄКТС. Під час онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти, було з'ясовано, що студенти задоволені проходженням практики. Практична підготовка належить до обов'язкових компонентів ОП і передбачає формування ЗК та професійних компетентностей в процесі досягнення необхідних для подальшої професійної діяльності ПР, передбачених ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Під час зустрічі зі студентами ОП було підтверджено, що учасники фокус-групи знайомі з поняттям «soft skills». ЗВО зазначили важливість для розвитку соціальних навичок наукових конференціях, круглих столів тощо. Можливість брати у них участь була засвідчена під час онлайн-зустрічі. Формуванню соціальних навичок (soft skills) сприяє вивчення всіх ОК. Вони забезпечують загальних, професійних і мовних компетентностей». Зокрема, здобувачі отримують навички аргументовано пояснювати і репрезентувати навчальний матеріал («Ораторська майстерність в професійній діяльності історика»); демонструвати самостійність, науковість і відповідальність у розробленні навчально-методичного забезпечення дисциплін, застосовувати набуті знання і вміння з педагогіки та методики для формування критичного мислення, здатність приймати рішення у непередбачуваних умовах, генерувати нові ідеї, діяти із дотриманням морально-етичних норм, поваги до різноманітності і мультикультурності («Професійна та корпоративна етики історика-дослідника»), створювати комфортні психологічні відносини в колективі. Здобувачі набувають соціальних навичок у процесі аудиторних і практичних занять, а особливо – в процесі асистентської практики. Зокрема, це вміння спілкуватися зі здобувачами, адекватно реагувати на запитання, що стосуються чи не стосуються теми заняття, скеровувати дії великої групи здобувачів, комбінувати власні дії тощо.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Положенням про організацію освітнього процесу в Університеті (<http://surl.li/fdvxl>) передбачено, що обсяг ОП вищої освіти становить за освітнім рівнем магістра 90 кредитів. Навчальний план ОНП складається з обов'язкової і вибіркової частини. Обов'язкова частина (включаючи практичну підготовку і державну атестацію) становить 65 кредитів (72,2 %), вибіркова частина - 25 кредитів (27,8%). Обов'язкова частина навчального плану складається з двох циклів: циклу загальної підготовки (14 кредитів ЄКТС) та циклу професійної підготовки (51 кредитів ЄКТС). Вибіркова частина складається з навчальних дисциплін одного з двох блоків – (22 кредити) та дисципліни загальнофакультетського каталогу (3 кредити). Навчальне навантаження по семестрах розподілене таким чином, щоб студенти мали достатньо часу для проведення наукових досліджень, підготовки кваліфікаційної роботи. Онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти, а також анкетування щодо якості ОНП засвідчили відсутність нарікань здобувачів освіти відносно обсягу аудиторного навантаження. Результати опитувань систематично обговорюються на засіданнях кафедри, Вченої ради факультету. Дистанційне онлайн-навчання у системі передбачає самостійне вивчення, використання електронних навчальних ресурсів. В Університеті є також власний репозитарій, що застосовується в освітньому процесі, але загальноуніверситетської платформ для дистанційного навчання, яка б була доречною для реалізації заочної форми освіти, в Університеті немає.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

□
Дуальна форма не здійснюється на даній ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Студенти мають можливість формувати індивідуальну траєкторію навчання за рахунок загально факультетський каталогу вибіркових дисциплін. Процес проходження асистентської практики допомагає вдосконалити набуті м'які навички.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Зі структурно-логічної схеми у ОП не видно, в якому саме семестрі викладаються дисципліни. ЕГ рекомендує доопрацювати структурно-логічну схему, представлену у ОП, розписавши послідовність викладання дисциплін посеместрово. ПРН 6 здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та

можливого подальшого використання забезпечується такими основними ОК як "Методика викладання історії в ЗВО" та "Економічна історія України", що викликає сумніви. Рекомендовано переглянути матрицю ОПП з її ПРН і привести у відповідність ПРН і ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Ознайомлення з нормативними документами, ОП, а також інформацією, отриманою під час роботи у фокус-групах, дозволили з'ясувати, що обсяг ОП та окремих ОК відповідає навантаженню студента. ОП і її ОК відповідають вимогам щодо другого рівня вищої освіти. ОП забезпечує можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку студентів, яка дозволяє здобути необхідні для професійної діяльності компетентності. ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти важливих для подальшого працевлаштування соціальних навичок.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОПП «Історія» (заочна форма навчання) та перелік документів, необхідних для вступу, опубліковані на веб-сайті КНУ імені Тараса Шевченка https://vstup.knu.ua/images/2023/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83_04.09.2023.pdf. Ці правила є зрозумілими, чіткими, не містять дискримінаційних положень, представляють інформацію про вступні іспити. У Правилах прийому до КНУ імені Тараса Шевченка містяться вимоги до здобувачів стосовно рівня освіти, наявності необхідних документів, видів вступних випробувань. Відповідно до правил прийому, для вступу на ОПП «Історія» заочної форми навчання, другого (магістерського) рівня вищої освіти, абітурієнти складають ЄВІ – єдине вступне випробування, яке складається з тестів з іноземної мови та тесту загальних навчальних компетентностей (ваговий коефіцієнт 0,2 + 0,2) та вступного випробування з фаху (ваговий коефіцієнт 0,6). У правилах прийому чітко вказано систему зарахування балів під час вступу, прописано процедуру складання іспиту, надані чіткі критерії оцінювання, літературу для підготовки та орієнтовні питання для підготовки до іспиту. Під час онлайн зустрічей зі здобувачами освіти і адміністративним персоналом було з'ясовано, що конфліктних ситуацій під час вступу на відповідну ОПП не було. На думку ЕГ, правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та відповідають законодавству України.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому передбачають вступ на ОПП «Історія» другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі ступеня бакалавра, магістра чи ОКР спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, за умови успішного проходження вступних випробувань. Особи, які вступають на ОПП на конкурсній основі можуть здобути освіту за рахунок видатків державного бюджету, за кошти фізичних та /або юридичних осіб https://vstup.knu.ua/images/2023/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83_04.09.2023.pdf. Програма фахового вступного випробування зі спеціальності 032 «Історія та археологія» ОПП «Історія» переглядається, оновлюється кожного року та оприлюднена на офіційному вебсайті <https://drive.google.com/file/d/13awvuRCxGtE1qr1v6VJvqoKBeAR17kE7/view>. До розробки програми фахового вступного випробування долучені гарант, завідувачі кафедри та НПП випускової кафедри історії стародавнього світу та середніх віків, нової та новітньої історії зарубіжних країн, кафедри історії Центральної та Східної Європи, давньої та нової історії України, новітньої історії України та кафедри історії світового українства. Вступне випробування з фаху складається з двох частин. Перша – виконання 40 тестових запитань, кожне з яких оцінюється 0 або 1 бал. Друга частина – аналітична, яка містить 4 запитання, кожне з яких оцінюється в 40 балів. Тому максимальна кількість балів за вступне випробування з фаху – 200. У програмі зазначено, що на виконання екзаменаційної роботи відводиться 3 години. Питання фахового іспиту відображені у чотирьох блоках: історія України, всесвітня історія, історія стародавньої Греції і Риму, історія середніх віків, Європа в епоху раннього нового часу, середньовічний Схід, нова та новітня історія.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності, регламентовані нормативними документами КНУ імені Тараса Шевченка, які знаходяться у відкритому доступі на вебсайті ЗВО, а саме: Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ від 11.04.2022 р. http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf, Положення про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ https://mobility.knu.ua/?page_id=798&lang=uk, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ https://mobility.knu.ua/?page_id=804&lang=uk, Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у КНУТШ <http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf> та Порядок проведення в КНУТШ атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg. Всі вище названі документи оприлюднені на сайті Університету, є чіткими та зрозумілими. Проте за період реалізації ОПП випадків застосування вказаних правил не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі учасники освітнього процесу на ОПП «Історія» мають право на визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Питання визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті регламентується в КНУ імені Тараса Шевченка Положенням про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка <https://senate.knu.ua/?p=2271>. У даному положенні чітко описано процедуру перезарахування, визнання та оцінювання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти. Під час зустрічі 2 науково-педагогічні працівники зазначили, що всі студенти ознайомлені з особливостями отримання і перезарахування знань отриманих у неформальній освіті, але звернули увагу на тому, що деякі курси, які викладаються на ОПП є унікальними, аутентичними, що ускладнює пошук аналогів чи наближених тематик. За час дії ОПП «Історія» випадків перезарахування не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на ОПП «Історія» є досить чіткими та зрозуміли, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті КНУ імені Тараса Шевченка. ОПП передбачає можливість перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та під час неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано до тематики фахового вступного випробування додати теми, присвячені питанню російсько-української війни, у програмі вступного випробування надати список рекомендованої літератури, продовжувати розвивати практику визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, активізувати серед здобувачів роботу з популяризації можливостей академічного обміну та заохочення отримання знань здобутих у процесі неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до ОПП «Історія» та визнання результатів навчання загалом відповідають даному критерію, правила прийому є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Процедура зарахування результатів

навчання, отриманих внаслідок академічної мобільності, неформальної та/або інформальної освіти визначена нормативними документами КНУ імені Тараса Шевченка, але реальних випадків на даній ОПП не було. З огляду на це, ЕГ визначає рівень відповідності за Критерієм 3 як В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Відповідно до Розділу 4 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) передбачено застосування лекцій та семінарських занять, самостійної роботи (виконання індивідуальних завдань, підготовка рефератів, проєктів і презентацій), консультації з викладачами. РП розміщено на сайті факультету, інформація про зміст ОП доводиться до студентів на початку семестру на першому занятті за дисципліною. Основною формою занять є лекції, що забезпечують набуття теоретичних знань, семінарські заняття, які формують здатності самопрезентації, комунікації, висловлювати та обґрунтовувати особисту думку, вмінь формулювання і обстоювання власної позиції. Важливу роль у забезпеченні ПРН забезпечує самостійна робота. Ефективному засвоєнню знань студентами сприяють такі методи як бесіда, розповідь і пояснення, ілюстрація, демонстрація, різні практичні методи, індивідуальні завдання, бліц-опитування. Спілкування з фокус-групами зі здобувачами освіти, науково-педагогічним персоналом та на відкритій зустрічі підтвердило застосування вказаних методів у межах ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація про цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання знань та вмінь студентів міститься в описі ОП та у РП навчальних дисциплін, оприлюднених на сайті факультету. Під час спілкування з фокус-групами (гарантами, здобувачами освіти і науково-педагогічним персоналом) була підтверджена практика ознайомлення студентів про цілі, зміст та програмних результатів навчання, порядок та критерії оцінювання на першому занятті кожного освітнього компонента. Здобувачі також мають можливість звернутися за уточненням до викладача, гаранта ОП, завідувача кафедри (підтверджено на онлайн-зустрічах зі здобувачами освіти). Студентоцентрований підхід також проявляється в обранні зручних для здобувачів каналів комунікації (електронна пошта, соціальні мережі, месенджери). Графік навчального процесу КНУ імені Тараса Шевченка затверджується до початку навчального року та оприлюднюється на сайті Університету (<https://www.univ.kiev.ua/news/12326>). Розклади занять та консультацій, атестаційних тижнів (сесій) та можливі зміни у них оприлюднюються на сайті (<http://www.history.univ.kiev.ua/>), фейсбук-сторінці та телеграм-каналі історичного факультету.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Організацію дослідницької діяльності студентів та НПП Університету регламентує «Положення про науково-дослідну роботу в КНУ імені Тараса Шевченка» (<http://surl.li/eaucyu>). Можливість займатися науковою діяльністю забезпечена збільшенням частки самостійної роботи для студентів згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка». Час відведений на самостійну роботу магістрів складає 67-75%. Самостійна робота передбачає написання рефератів і есе, виконання індивідуальних завдань, курсової та магістерської кваліфікаційної роботи, організацію та проведення занять під час асистентської практики. ОК, що забезпечують науково-дослідну складову ОП та формують ПРН, що мають дослідницький вимір, є «Методологія та організація історичних, археологічних, архівних досліджень з основами інтелектуальної власності». Студенти мають можливість виступати з доповідями на наукових і науково-практичних конференціях, що регулярно проводяться історичним факультетом або іншими інституціями. Результати студентських досліджень у вигляді доповідей презентуються, зокрема, на щорічних наукових конференціях «Шевченківська весна» і «Дні науки історичного факультету». Інформація, отримана під час спілкування з фокус-групами, вивчення інформації з сайту факультету підтверджує те, що КНУ імені Тараса Шевченка забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відповідно до другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності ОЗ2 та цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ВСО зазначено, що питаннями перегляду, статусу, оновлення РП та виконання процедур забезпечення якості освітнього процесу опікуються кафедри і науково-методична комісія історичного факультету. Зміст ОК ОПП переглядається щорічно. Професійна діяльність НПП пов'язана з поєднанням навчальної і дослідницької роботи.

Результати наукових досліджень викладачів висвітлюються на сторінках наукових видань історичного факультету, інших вітчизняних та зарубіжних наукових часописів, що індексуються в міжнародних наукометричних базах. Наукові публікації та навчальні посібники викладачів включаються до рекомендованих джерел вивчення дисциплін. Доцент Сокирко О.Г. використовує в освітньому процесі при викладанні дисциплін результати своєї дослідницької діяльності з соціальної історії, а також видані праці (ОК 6); професор Рубель В.А. вивчає типологію та динаміку людських цивілізацій, результати досліджень використовує при викладанні однойменної дисципліни (ОК 14); професор Чуткий В.І. під час викладання дисципліни «Економічна історія України» (ОК 16) використовує результати своїх досліджень і публікації з економічної історії України; викладачі, що читають дисципліни історичного напрямку є знаними істориками, впроваджують в освітній процес свій науковий доробок. До літератури, яка рекомендується студентам у межах навчальних дисциплін (ОК), систематично включаються нові підручники, навчальні посібники, монографії та статті. Навчальні компоненти враховують результати іноземних та вітчизняних досягнень у царині сучасного історичного, що підтверджує знайомство з програмами. Регулярні презентації нових видань на факультеті сприяють цьому процесу (<http://www.history.univ.kiev.ua/2024/03/15/zustrich-z-radomirom-mokrikom/>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Здобувачі за ОП та викладачі мають можливості користуватися програмами академічної мобільності для навчання або стажування за кордоном, роботи в закордонних бібліотеках тощо. Для координації цієї діяльності в КНУ діє Відділ академічної мобільності (<http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>), який поширює інформацію про програми академічної мобільності, здійснює документальний супровід та консультування, поглиблює співпрацю з міжнародними фондами і проектами тощо. Викладачі, задіяні під час реалізації ОП регулярно проходять стажування за кордоном. Зокрема, Конта Р.М. - в рамках програми Erasmus+ в Загребському університеті (м. Загреб, Республіка Хорватія), Городня Н.Д. – в Університеті Мічигану (м. Енн-Арбор, Мічиган, США), Іваницька Л.В. – в Інституті Східної Європи Віденського університету та у наукових і освітніх установах Ради Європи, Європейського парламенту, Європейської комісії, Ради міністрів та Європейської Ради. Гарант ОП Могильний Л.П. – в Університеті кардинала Стефана Вишинського (Польща). Викладачі та студенти ОП приймають участь в заходах (лекції, семінари), на яких спікерами виступають представники іноземних університетів та установ. Викладачі беруть участь у міжнародних конференціях (Городня Н.Д., Конта Р.М., Коцур А.П., Сокирко О.Г., Чуткий А.І.), публікуються у міжнародних фахових виданнях (Конта Р.М., Рубель В.А., Орлова Т.В.). Всі ці факти були підтверджені наданими ЗВО матеріалами, а також на онлайн-зустрічах зі здобувачами освіти і НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОП та її позитивними практиками є застосування інтерактивних методик, що відповідають особливостям ОПП; в рамках ОП придбано та використовується відповідне обладнання, що забезпечує набуття практичних навичок у здобувачів; НПП підвищують кваліфікацію у галузі історії та цифрових технологій, що забезпечує використання сучасних практик при викладанні на ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутність загальної на рівні Університету і факультеті платформи дистанційного навчання обмежує можливість застосування інтерактивних, діджитал методів навчання. Запровадження такою платформи хоча б на рівні факультету сприяло б вирішенню цієї проблеми.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

На ОП «Історія» навчання та викладання ведеться на достатньому рівні з урахуванням параметрів критерію 4. Здобувачам вчасно та кількома каналами надається інформація щодо цілей, змісту, результатів навчання, критерії оцінювання (у формі робочих навчальних програм та силабусів, які оприлюднені на сайті. Форми і методи навчання та викладання орієнтовані на здобувачів, сприяють досягненню поставлених цілей ОП та програмних результатів навчання; КНУ імені Тараса Шевченка надає можливість поєднувати навчання та дослідження; зміст освіти

оновлюється, застосовуються сучасні практики, інтернаціоналізація проявляється на достатньому рівні. У цілому, навчальна та викладацька діяльність в рамках ОП відповідає критерію 4, а вказані слабкі сторони є несуттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання студентів є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем РН для окремого ОК та/або ОПП загалом, а також оприлюднюються заздалегідь. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ (друга редакція)» контрольні заходи включають діагностичний, поточний і підсумковий контроль (<http://surl.li/fdvxl>). Форми контрольних заходів визначені в п. 4.2. Положення: іспит, залік, диференційований залік, вхідні та підсумкові контрольні роботи, захист курсових робіт тощо. Основними формами поточного контролю знань та вмій є усні опитування, індивідуальні завдання, реферати, есе, контрольні роботи. Форми контрольних заходів кожного з ОК відображено в НП, РП ОК. Ці документи завчасно оприлюднюються на сайті історичного факультету КНУТШ (<http://www.history.univ.kiev.ua/masters-degree/east-europe-studies/>), містять чіткий перелік форм контролю та розлогий деталізований опис критеріїв оцінювання для передбачених видів робіт. Водночас відсутні переліки орієнтовних питань, що виносяться на іспит/залік. Викладачі інформують здобувачів щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання на початку вивчення курсу (інформація підтверджена під час відео-зустрічей зі здобувачами вищої освіти та викладачами). Здобувачі мають доступ до системи електронного документообігу «Тритон», а також можуть отримати опис та терміни виконання індивідуальних завдань, інформацію про кількість набраних балів перед підсумковим контролем через канали електронної комунікації (email, Telegram). Фактів несправедливого оцінювання чи оскаржень результатів успішності здобувачів протягом навчання, за свідченням студентів, не було. Матеріали, зібрані під час акредитаційної експертизи, свідчать про зрозумілість та прозорість оцінювання. Критерії оприлюднюються заздалегідь і дають змогу встановити досягнення здобувачем ВО РН для ОК та ОПП загалом.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» за другим (магістерським) рівнем, затвердженого та введеного в дію наказом МОНУ № 603 від 31.05.2021 р. Формою підсумкової атестації здобувачів ОПП є публічний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи та складання кваліфікаційного іспиту, що спрямований на підсумкову перевірку набутих здобувачем компетентностей і засвоєних РН. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію. Задля цього вона проходить перевірку через систему Unichек. Кваліфікаційні роботи мають бути оприлюднені на офіційному сайті або в репозитарії ЗВО. Регулюється Типовим положенням про курсові та кваліфікаційні роботи <https://drive.google.com/file/d/1EoPwvQJ7ockmJsZvGwFKOaiWUz8mfLag/view>. Успішне складання кваліфікаційного іспиту (із результатом не нижче 75%) є умовою присвоєння випускникам ОПП професійної кваліфікації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів та розв'язання можливих конфліктних ситуацій щодо результатів оцінювання оприлюднені на сайті ЗВО й містяться в Положенні про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fdvxl>) та порядку оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>), а також Положенні про порядок створення та організації роботи Екзаменаційної комісії <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20pro%20DEK.doc>. Форми та методи оцінювання наведені в РПНД є чіткими та логічними, вони пов'язані з ПРН ОК ОПП. Іспити, передбачені ОПП, приймають два викладача, що забезпечує більшу об'єктивність підсумкового контролю. Чіткий і зрозумілий порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів встановлений Положенням про організацію освітнього процесу. Згідно з ним, здобувач не пізніше 12 години наступного робочого дня за днем оголошення результату іспиту має право подати на ім'я ректора університету апеляцію. У випадку подання апеляції розпорядженням ректора (проректора з науково-педагогічної роботи) створюється комісія для її розгляду. Апеляція розглядається протягом трьох робочих днів після її подання. У «Порядку вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ» (<https://cutt.ly/K3iaeoH>) передбачено діяльність Постійної комісії Вченої ради з питань етики. Запобігання конфліктів інтересів здійснюється, зокрема, відділом з питань запобігання і виявлення корупції. Гарант

ОП має право брати участь у врегулюванні конфліктних ситуацій між здобувачами освіти за освітньою програмою і викладачами. Під час відео-зустрічей здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування та викладачі підтверджували свою обізнаність з алгоритмом дій у випадку оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі наголошували, що впродовж існування ОПП не виникало конфліктних ситуацій між студентами та викладачами, які потребували б врегулювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЕГ підтверджує, що у ЗВО діють чіткі та зрозумілі стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що відображені в у «Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (у підрозділах 9.8, 10.7 та окремих підпунктах розділів 7 і 8), де визначені види порушень і відповідальність здобувачів освіти та ОП; в Етичному кодексі університетської спільноти: <http://surl.li/bftod>; Положенні про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352>; Ухвалі ВР КНУТШ «Про репутаційну політику КНУТШ»: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=937>; Ухвалі ВР КНУТШ «Вимоги етичної компетентності та запобігання неетичної поведінки представників університетської спільноти»: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1733>; Положенні про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУТШ: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2104>. Під час викладання ОК «Професійна та корпоративна етика історика-дослідника» та «Методологія та організація історичних та археологічних досліджень з основами інтелектуальної власності», а також науково-дослідної практики розглядаються питання порушення прав інтелектуальної власності, санкцій за виявлені випадки плагіату. Технологічними інструментами протидії порушенням академічній доброчесності є система антиплагіату «Unichack», що застосовується для перевірки наукових робіт здобувачів ВО, зокрема, наукових статей і кваліфікаційних робіт. Університет має можливість безкоштовно перевіряти на плагіат всі наукові роботи в повному обсязі, а також надає можливість для здобувачів перевірити свою роботу вдруте (платно). Кваліфікаційні роботи мають розміщуватися в репозитарії ЗВО. У випадку грубого порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у «Етичному кодексу університетської спільноти», керівник відповідного підрозділу уповноважений ініціювати розгляд справи на Комісії з етики.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У ЗВО розроблені й оприлюднені всі необхідні документи щодо контрольних заходів, оцінювання здобувачів й академічної доброчесності, які активно популяризуються та послідовно дотримуються в освітньому процесі. Докладний опис критеріїв оцінювання є беззаперечно сильним елементом робочих програм. Іспити, передбачені ОПП, приймають два викладача. Онлайн доступ здобувачів до інформації про успішність у системі «Тритон» є позитивною практикою на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Під час проведення акредитації ЕГ з'ясувала, що в робочих програмах відсутні переліки орієнтовних питань, що виносяться на іспит/залік. Експертна група рекомендує завершити наповнення репозитарію магістерських робіт Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, де є загальноуніверситетська електронна база даних кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом ОПП за критерієм «Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність» відповідає встановленим вимогам, а тому ЕГ оцінює його за рівнем відповідності В. На думку ЕГ, зазначені вище недоліки в робочих програмах не є критичними і не піддають сумніву функціонування в КНУТШ системи процедур дотримання академічної доброчесності, інформування здобувачів вищої освіти про відповідні види робіт, форми і критерії оцінювання, контрольні заходи тощо.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ на підставі аналізу стану кадрового забезпечення реалізації ОПП «Історія» в КНУТШ (кадрове забезпечення програми як воно представлено в Таблиці 2 ВС, зустрічі зі здобувачами, НПП, стейкхолдерами) підтверджує високий рівень відповідності академічної кваліфікації НПП тим ОК, які вони викладають на ОПП. Про це свідчать базова освіта, наукові ступені та вчені звання, опубліковані праці та інші компетентності. Викладання обов'язкових дисциплін забезпечують висококваліфіковані викладачі з різних кафедр КНУТШ. Зокрема, професори Конта Р.М., Городня Н.Д., Рубель В.А., Коцур А.П., Орлова Т.В., доценти Надтока О.М., Чернишевич О.В., Пижик А.М., Левицька Л.А., Сокирко О.Г., Іваницька Л.В., професор Чуткий А.І. тощо. Викладачі ОПП успішно поєднують викладання та наукову діяльність, проходять підвищення кваліфікації, активно публікують результати своїх наукових досліджень, виступають із доповідями на всеукраїнських і міжнародних конференціях. ЕГ ознайомила з публікаціями викладачів та встановила відповідність сфер наукових досліджень викладачів дисциплінам, які вони викладають за ОПП. Викладачі ОП забезпечують викладання трьох ОК англійською мовою. Під час зустрічей здобувачі ВО підтвердили, що викладачі враховують індивідуальні особливості та освітні потреби студентів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору НПП є прозорою, дієвою, та регламентована Статутом університету (<https://cutt.ly/F3r2iRn>), "Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників" (<https://cutt.ly/e3g2wbk>), де зазначені всі етапи обрання за конкурсом НПП. Оголошення про проведення конкурсу, терміни та його умови розміщуються на офіційному сайті КНУТШ. Завідувач, професор кафедри обираються за конкурсом Вченою радою ЗВО шляхом таємного голосування. Доцент, старший викладач, викладач, асистент обираються за конкурсом таємним голосуванням вченою радою факультету з урахуванням рішення кафедри. При цьому враховуються наукові та навчально-методичні праці претендентів, які відображають професійні зацікавлення викладача, а також додаткові документи, що підтверджують наявність академічної і професійної кваліфікації. Для підтвердження професійної кваліфікації претендент на посаду, який працює у КНУТШ, проводить відкрите заняття (лекцію, семінар тощо). Претендент, який не працює в ЗВО, виступає перед НПП кафедри з науковою доповіддю. Обговорення кандидатури проводиться членами кафедри за участі гаранта ОП. Під час відео-зустрічі здобувачі ВО і стейкхолдери висловили задоволення професіоналізмом викладачів ЗВО. Представники академічного персоналу не висловлювали претензій і нарікань щодо об'єктивного характеру та прозорості процедури обрання.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На зустріч з ЕГ були запрошені роботодавці, які підтвердили свою постійну комунікацію з кафедрою та здобувачами, долучення до організації та реалізації освітнього процесу в якості консультантів і рецензентів. Відповідно до договорів та меморандумів, що укладено між історичним факультетом і партнерами, роботодавці можуть бути залучені для проведення як окремих занять (в якості викладачів або бази) так і виробничих практик. 12.09.2023 на засіданні кафедри давньої та нової історії представники стейкхолдерів, частина з яких була присутня на зустрічі з ЕГ, В.Даниленко, Г.Папакін, Ю.Ніколаєць, Б.Патриляк, А.Турчанінов підтримали пропозиції щодо викладання частини лекційного матеріалу англійською мовою (документи надані на запит у системі NAQA). Серед роботодавців, з якими є досвід успішної співпраці, варто виокремити Національний музей історії України у Другій світовій війні, Національний заповідник «Софія Київська», «Музей гетьманства» тощо. Роботодавці під час зустрічі з членами ЕГ підтвердили сталі контакти з науково-педагогічним колективом історичного факультету КНУТШ. Зокрема, вони залучаються до роботи у складі екзаменаційних комісій шляхом погодинної оплати їх праці, а також за сумісництвом.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У процесі реалізації ОПП залучаються до проведення аудиторних занять провідні фахівці-практики й експерти. Університет забезпечує можливість залучення роботодавців і експертів до викладання і до роботи у складі екзаменаційних комісій шляхом погодинної оплати їх праці. Викладачі ОП Іваницька Л.В., Чуткий А.І., Сокирко О.Г., Рубель В.А. мають досвід практичної роботи в галузі. Окремі заняття з ОПП «Історія» відбуваються в приміщенні Археологічного музею КНУТШ, завідувач музею та відповідні фахівці на прохання викладачів долучаються до навчального процесу. Водночас у відповіді на запит ЕГ гарант ОПП повідомив, що дані про

залучення іноземних науковців відсутні через їх небажання відвідувати Україну на період дії правового режиму воєнного стану.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Зустрічі з адміністративним персоналом КНУТШ і та НПП підтвердили, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, які забезпечують організацію та реалізацію освітнього процесу на ОПП. Відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/bhxzu>) працівники самостійно обирають конкретні форми, види і напрями підвищення кваліфікації обсягом не менше, ніж п'ять кредитів ЄКТС за п'ять років. У ЗВО створена платформа KNU Professionals (<https://t.me/knuprofessional>), на якій реалізуються проекти професійного розвитку викладачів («KNU Teach Week», «KNU Teach Camp», Uni-Biz Bridge та ін.), а також Digital skills Pro – програма розвитку цифрових компетентностей викладачів. Більшість викладачів ОП пройшли курси й тренінги щодо онлайн-навчання. Проводяться тренінги для НПП та гарантів ОП, спрямовані на їх професійний розвиток за участі адміністрації, спікерів-викладачів Університету, стейкхолдерів. Свій кваліфікаційний рівень НПП можуть підвищити в Інституті післядипломної освіти при КНУТШ. Викладачі Н.Городня, О.Чернишевич, Л.Іваницька, Р.Конта, О.Сокирко пройшли закордонні стажування, а інші викладачі, які працюють за ОПП, проходили стажування у вітчизняних науково-дослідних закладах. Результати стажувань впроваджуються в навчальний процес за ОПП у вигляді розробки спеціальних вибіркового курсів, включення до навчальних програм додаткових тем чи проблематики. Система професійного розвитку відповідає потребам та інтересам викладачів і сприяє реальному підвищенню якості викладання.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертна група встановила, що в університеті відсутня єдина шкала рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників, однак діє система заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері. Професійний розвиток викладачів стимулюється комплексом матеріальних і нематеріальних заохочень: преміюванням за високі результати публікаційної активності, успішне проходження акредитації, нагородження грамотами, встановленням завдань щодо професійного зростання в контрактах, які укладаються з викладачами. Відповідно до розпорядження ректора КНУТШ створено комісію з матеріального заохочення (<http://science.univ.kiev.ua/news/official/3247/>). ЗВО є учасником програми вдосконалення викладання у вищій освіті України (Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme) і проекту «Якісне навчання через якісне викладання», метою якого є покращення якості викладання ОК та підвищення ефективності навчального процесу. Добрим прикладом стимулювання викладацької майстерності є відзначення у 2023 р. проф. В.А.Рубеля премією імені Тараса Шевченка КНУТШ за навчальний посібник «Історіописання на Сході. Книга перша. Стародавній Єгипет і Передня Азія».

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною ОПП за цим критерієм є висока професійна та академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників, чітка відповідність викладачів тим ОК, які вони забезпечують. Прозора процедура конкурсного відбору забезпечує досягнення цілей конкретної ОПП та її конкретних ОК. До аудиторних занять на ОПП залучаються професіонали-практики. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності та сприяє професійному розвитку викладачів, зокрема шляхом морального та матеріального заохочення. Позитивною практикою на ОП є викладання трьох ОК англійською мовою («Social history», «Globalization processes» і «Methodology and organization of historical, archaeological and archival researches»).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не у всіх викладачів, які забезпечують реалізацію ОПП «Історія», є публікації у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science. Рекомендовано підвищувати публікаційну активність науково-педагогічних працівників в іноземних виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП має прозорі процедури добору викладачів, систему стимулювання їх професійного розвитку, залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, однак варто підвищувати публікаційну активність науково-педагогічних працівників в іноземних виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS. Система професійного розвитку і підвищення педагогічної майстерності викладачів відповідає їх потребам та інтересам і позитивно впливає на забезпечення якості викладання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО спрямовує фінансування та матеріально-технічні ресурси у русло розвитку. Так, на базі факультету є дві тематичні аудиторії - "Турецький світ" та "Китайська мрія", які осучаснені за кошт спонсорів, що свідчить про співпрацю КНУ із країнами Сходу. Аудиторії наповнені стаціонарними комп'ютерами, на кафедрах є ноутбуки (які можна використовувати за попередньою домовленістю для занять), аудіоапаратура, мультимедійна дошка та проєктори. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують через Наукову бібліотеку імені М.Максимовича, що є обладненою для використання. Також саме там працівники можуть надати необхідну методичну допомогу. Саме у цій бібліотеці можна знайти різноманітні каталоги, фонди різносторонніх видань: чи фахової, чи художньої, періодичні видання також є. Гаранти освітніх програм звернули увагу на облаштоване укриття.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Освітнє середовище КНУ орієнтоване на студента, історичний факультет сприяє, щоб викладачі та студенти користувалися відповідною інфраструктурою та інформаційними ресурсами. Університет забезпечує також методичною базою, яка є науковій бібліотеці імені Михайла Максимовича. Реалізація цього підкритерію базується через безоплатний доступ до наукометричних баз Scopus і Web of Science (<https://cutt.ly/9MvyV9v>), у травні 2022 року на шість місяців було активовано безкоштовний пробний доступ до програм Research4Life (<https://cutt.ly/4Mvy5ks>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На базі КНУТШ є облаштоване цокольне приміщення - укриття, куди можна потрапити без проблем за необхідності (сигналу "Повітряна тривога" під час аудиторного заняття). Також на поверхах, де навчаються здобувачі освіти є сигнальні надписи "Вихід", плани при евакуації, також можна знайти інформацію про план дій протипожежній безпеці. Оснащений також і медичний кабінет, який студенти та викладачі можуть скористатись за потреби. ЗВО також має студмістечко, де студенти проживають у гуртожитках, за словами здобувачів освіти мають спортивний майданчик для підтримки фізичного здоров'я.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

КНУТШ є постійним учасником Еразмус+ <http://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk>. Функціонує і відділ по сприяння працевлаштуванню <http://jobs.knu.ua/>, який надає актуальну інформацію про вакантні посади, які пропонують компанії-роботодавці і рекрутингові компанії, організовує фестивалі, ярмарки вакансій, у співпраці із студентським самоврядуванням організовують «Дні кар'єри». Наукове товариство студентів та аспірантів сприяє науково-дослідній роботі студентів <http://ntsa.univ.kiev.ua/>. Всі викладачі відкриті до студентів - куратори своїх студентських груп створюють чати для комунікації у різноманітних соціальних мережах. Для студентів заочної форми навчання ОПП "Історії" є змога обирати міжгалузеві дисципліни вже із 2 семестру. Певні дисципліни викладаються англійською мовою, що свідчить про кваліфікацію викладачів. Також студентське самоврядування надає необхідну допомогу для пошуку свого "я" в студентів, не зважаючи на те, якого він курсу. Також на базі КНУТШ є психологічна служба, у якій працюють кваліфіковані працівники, які проводять не лише індивідуальні конфіденційні консультації, а ще й групові тренінги для працівників освіти.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО має пандуси на першому поверсі, що свідчить про те, що люди без обмежень можуть потрапити до університету. Також є ліфти для маломобільних груп населення та спеціалізовані санвузли. “Порядок супроводу (надання допомоги) осіб із інвалідністю та маломобільних груп населення у КНУ імені Тараса Шевченка” цілком відповідає ліцензійним умовам провадження освітнього процесу (<http://surl.li/mvhwq>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Питання про політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій (особливо щодо сексуального домагання, булінгу чи дискримінації) регулюється Положенням про організацію освітнього процесу http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf. Етичним кодексом університетської спільноти <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-universitycommunity.pdf>, Пам'яткою норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка введено в дію наказом ректора від 10.11.2021 № 897-32 <https://www.knu.ua/pdfs/official/Memo-of-norms-of-ethical-behavior-in-University.pdf>, Порядком вирішення конфліктних ситуацій <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>, Порядком запобігання і протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введений в дію наказом ректора від 08.02.2022 № 79-32 <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-preventing-discrimination-bullying-gender-based-violence-inUniversity.pdf>. З метою запобігання корупції в КНУ введено в дію Антикорупційну програму https://www.knu.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf. Окрім цього, для студентів проводять опитування на платформі Unidos, завдяки яким можна відслідковувати і задоволеність якістю викладання, ОП чи навіть про подібні ситуації (за словами психологічної служби - подібних звернень не було).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансове забезпечення та матеріальна база дає можливість усім учасникам освітнього процесу працювати та навчатися без проблем. Навчально-методична база сприяє збільшенню відвідувачів Наукової бібліотеки імені Максима Максимовича, адже там працюють кваліфіковані працівники, які можуть допомогти у вирішенні різноманітних ситуацій. Варто відзначити, що працівники КНУТШ працюють у воєнний час, запровадили змішане навчання, аби тільки у студентів була можливість навчатися.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

На думку ЕГ для навчальних процесів та інформування студентів рекомендується використовувати єдину інтегровану платформу. Це забезпечує зручний доступ до всіх необхідних навчальних матеріалів, завдань, ресурсів та сповіщень для студентів та викладачів на одному веб-порталі, що сприяє ефективній комунікації та координації навчального процесу. Варто враховувати досяжність, конкретність, необхідність адже це є складовою SMART-методу, яке має покращувати та спрощувати освітній процес.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Під час онлайн-зустрічі в рамках акредитації ОПП представники КНУТШ продемонстрували належний рівень матеріально-технічного забезпечення, яке сприяє функціонуванню ОП “Історія”. Матеріальні ресурси, продемонстровані ЕГ, задовольняють потреби освітнього процесу. Крім того, експертна група переконана, що

освітнє середовище є безпечним для всіх учасників освітнього процесу, особливо для осіб з особливими освітніми потребами. Оскільки слабку сторону можна розглядати як рекомендацію ЕГ оцінює цей критерій рівнем В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ЕГ вважає, що у КНУТШ запроваджено ефективні процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП, які регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (редакція від 11 квітня 2022 року, із змінами)» (https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022-with-changes.pdf) і «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>), Наказом ректора університету від 11 серпня 2017 р. за №729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf). «Положення про систему забезпечення якості освіти...» регламентує процес внесення змін та перегляду ОП. Підстави для ініціації пропозицій щодо внесення змін до затвердженого опису освітньої програми внесені у п. 2.2. ОП «Історія» запровадили у 2018 р. У 2021 р. оприлюднили нову редакцію програми у зв'язку з появою Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Було переглянуто, проаналізовано і внесено низку змін у дисципліни обов'язкового та вільного вибору. У 2023 р. ОП була умовно акредитована терміном на рік, що стало причиною корекції програми задля врахування зауважень експертів та ГЕР і внесення до неї низки змін. Зокрема, у відомостях про СО зазначається, що було «вилучено ЗК і ФК, які дублювалися, скориговано структурно-логічну схему ОП і таблицю ПРН, уточнено назви ОК і їх змістове наповнення на відповідність досягненню визначених результатів навчання, скориговано вимоги щодо форми атестації здобувачів вищої освіти». Проект нової редакції розмістили на сайті історичного факультету (https://drive.google.com/file/d/1G3bodoQpzswyZdS-oXEYf9DN9dFARg_o/view). На запит ЕГ гарант надав копії протоколів кафедри давньої та нової історії України (протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.), науково-методичної комісії (протокол №1 від 22 вересня 2023 р.), вченої ради історичного факультету (протокол №4 від 26 жовтня 2023 р.), де розглядалися рекомендації ЕГ і ГЕР, висловлені під час акредитації у 2023 р., і вносилися відповідні зміни. 21 листопада вийшов наказ ректора університету № 927-32 на виконання рішення вченої ради університету від 13 листопада 2023 року (протокол № 3) про затвердження нової редакції ОП, ЕГ вважає, що процес моніторингу та періодичного перегляду ОП варто було висвітлити на сайтах кафедри, факультету, у соціальних мережах.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Важливою складовою внутрішнього забезпечення якості ОП є постійний зворотний зв'язок зі студентами. Зокрема, здобувачі вищої освіти залучаються до процесу періодичного перегляду ОП шляхом опитувань (проводиться згідно з «Положенням про опитування здобувачів освіти й науково-педагогічних працівників Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_Oputuvanya_2020.pdf)), який організовує факультет соціології (щорічне моніторингове опитування UNIDOS). Опитування здобувачів освіти періодично проводить історичний факультет. На жаль, покликання на результати опитування у відомостях про СО відсутнє, хоча на зустрічі 5 студентка О. Білоконь підтвердила, що проводилося опитування через гугл-форму, яку надіслали їй на електронну пошту. Гарант повідомив, що зведені результати опитування здобувачів щодо якості освітнього процесу (проведеного в грудні 2023 р.) по ОП поки що не надійшли від соціологічної служби (перебувають в процесі опрацювання). Робоча група та адміністрація факультету беруть до уваги результати опитувань, інші форми зворотного зв'язку, накопичують та аналізують відповідну інформацію, яку використовують задля удосконалення ОП. У відомостях про СО зазначається, що «здобувачі освіти можуть стати ініціаторами внесення змін до ОП», однак як це відбувається на практиці не зазначається. Аналіз протоколів, наданих гарантом, дає зрозуміти, що студентів на засідання кафедри не запрошували. На сайті кафедри давньої та нової історії України варто розмістити електронну форму, де б здобувачі освіти могли залишити свої пропозиції щодо ОП. Певною мірою це компенсується телеграм-каналом, який розміщено на сторінці ОП (<http://www.history.univ.kiev.ua/op-istoriya-zaochna-forma/>). У процедури внутрішнього забезпечення якості ОПі залучене студентське самоврядування, діяльність якого регулюється відповідним положенням (<https://cutt.ly/jYVxgFT>). У положенні визначено, що органи студентського самоврядування мають право: «брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу; ... у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти; ... вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм». Ці ж складові відображені і в Статуті університету (<https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>). У «Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (п. 2.2) (<https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>) внесено пункт про те, що органи студентського самоврядування можуть ініціювати внесення змін до ОП. На зустрічі 8 голова студентського парламенту історичного факультету Є. Лічакова підтвердила вищезазначене. У відомостях про СО варто було подати інформацію про те, які питання були актуальними для студентів, представників студентського самоврядування у контексті даної ОП і як ЗВО на них реагував.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У межах внутрішнього забезпечення якості освітньої програми налагоджено взаємодію із роботодавцями, яка визначається «Положенням про ради роботодавців у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://senate.knu.ua/wp-content/uploads/2020/07/Положення-про-ради-роботодавців-КНУ.pdf>), у якому визначається, що частиною системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті є експертні ради, які функціонують на рівні факультетів. Під час зустрічі 11 стейкхолдери продемонстрували, вони не є членами цих рад і, відповідно, їм не відомо про діяльність цих рад. Щодо ОП «Історія», то до її обговорення долучалися представники таких наукових установ, як Інститут історії України НАН України, Інститут археології НАН України, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Національний музей історії України, Центральний державний архів громадських об'єднань і українців, Музей історії Києва тощо. Зокрема, на зустрічі 11 заступник директора Національного музею України Б. Патриляк зазначив, що він постійно співпрацює із кафедрою давньої і нової історії, зокрема з гарантом, щодо удосконалення ОП. Відбувався постійний обмін думками із науково-педагогічними працівниками щодо організації освітнього процесу на кафедрі. На засіданні кафедри у жовтні 2023 р. він наголошував на таких моментах, як набуття випускниками кафедри досвіду популяризації історичних знань у медіа і просвітницьких проєктах, набуття експертних навичок щодо експертизи пам'яток історії, археології, мистецтва. Про плідну співпрацю йшлося і у виступі представника Музею історії Києва О. Пашковського. Деякі аспекти функціонування ОП обговорювалися і під час проведення із вищезазначеними та іншими закладами під час наукових та науково-популяризаторських заходів (їх перелік було надано гарантом відповідно до запиту) (система NAQA). У відомостях про СО йдеться про укладання договорів та меморандумів з академічними установами, архівними, музейними та пам'яткоохоронними організаціями, копії яких було надано на запит ЕГ (система NAQA). Копії цих документів варто було б розмістити на сайті кафедри. Проводилися неформальні консультації робочої групи із роботодавцями, як, наприклад, у 2021 р., коли відбувався перегляд ОП, стали основою для збалансування в програмі історичної складової. У жовтні 2023 р. було проведено спільне засідання зі стейкхолдерами, на якому розробили «алгоритм внесення змін із врахуванням зауважень експертів». На сайті кафедри давньої та нової історії України варто розмістити електронну форму, де б зацікавлені особи могли залишити свої рекомендації і побажання щодо ОП. Необхідно також звернути увагу і на проведення опитувань роботодавців. Варто було б, вказати і на інші форми співпраці, якщо такі мали місце: наприклад, участь у роботі ЕК, проведення гостьових лекцій, практик тощо.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У відомостях про СО зазначається, що перший випуск по ОП «Історія» відбувся лише у 2023 р. і, звісно, гарант ОП володіє інформацією про кожного випускника. Більшість студентів були працевлаштовані ще до завершення навчання і, здобуваючи освіту на заочній формі навчання, вдосконалювали свої теоретичні і практичні знання та навички. У подальшому необхідно налагодити систему комунікації з випускниками і відслідковувати їх кар'єрний шлях. Наприклад на сайті кафедри варто було б вести рубрику «Наші випускники», яку періодично поповнювати відповідними матеріалами. Під час зустрічі з ЕГ гарант зазначив, що пропозиції випускників враховуються під час формування вибіркових дисциплін. Історичний факультет відслідковує інформацію про випускників, насамперед, через щорічне добровільне опитування випускників попередніх років (на їхні електронні скриньки соціологічна служба КНУ та історичного факультету відправляла опитувальники відповідні опитувальники). Однак системна робота щодо збирання, аналізу та врахування інформації про кар'єрний шлях випускників на факультеті не ведеться. В університеті питанню працевлаштування приділяється певна увага. Так, 16 травня 2022 р. на засіданні Вченої ради університету було прийнято ухвалу «Про системне налагодження двосторонньої комунікації з випускниками Київського національного університету імені Тараса Шевченка та оптимальні шляхи взаємодії з цією цільовою аудиторією» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=2051>), у яких міститься ряд заходів, спрямованих на покращення взаємодії з випускниками університету. На виконання цієї ухвали було створено відділ сприяння працевлаштуванню та роботи з випускниками, одним із напрямків роботи якого є відстеження та акумуляція інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (<http://job.univ.kiev.ua/>). Водночас, ЕГ рекомендує на сторінці відділу сайту університету внести зміни у назву відділу і відповідно відкорегувати напрямки роботи

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ на основі аналізу доступної інформації встановила, що система забезпечення якості в університеті загалом забезпечує реагування на виявлені недоліки, пов'язані зі змістом ОП та її реалізацією відповідно до п. 2.2 «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>) та п. 2.14.1 «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhenniapro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf). В університеті на локальному та загальноуніверситетському рівнях проводиться моніторинг освітніх програм. Зокрема, навчальна

лабораторія соціологічних та освітніх досліджень проводить опитування здобувачів освіти (<https://sociology.knu.ua/uk/department/navchalna-laboratoriya-sociologichnyh-taosvitnih-doslidzhen>). ЕГ могла пересвідчитися, що у ЗВО проводяться опитування у ході спілкування із керівником навчальної лабораторії В. Лапіною. Автори ОП зазначають, що заяв з боку студентів про виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації ОП не надходило. Студенти О. Білоконь і Б. Малиш, випускниця М. Твердохліб позитивно відгукувалися про навчання на ОП. Згадується у відомостях про СО опитування здобувачів, яке показало, що студенти не одностайні щодо дисциплін вільного вибору та їх потенційного оновлення. Однак, покликання на опитування та його результати відсутні. Гарант і робоча група відслідковували зміни у нормативній базі, вивчали мотивацію вибору студентами дисциплін вільного вибору, новітні методики у викладанні дисциплін, аналізували інформацію про ОП, отриману від усіх зацікавлених сторін. У цьому підкритетті варто було б зазначити як гарант і робоча група відреагували на виявлені ЕГ і ГЕР недоліки в ОП під час акредитаційної експертизи, проведеної у 2023 р. Необхідно також зазначити чи проводилося щорічне оцінювання здобувачами вищої освіти науково-педагогічних працівників, оскільки п. 3 ч. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» передбачає таку складову системи внутрішнього забезпечення якості. Результати оцінювання мають бути оприлюднені на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб. Із спілкування із науково-педагогічними працівниками, студентами, стало зрозумілим, що такі опитування, на зразок «Викладач очима студентів», не проводилося. Керівник відділу забезпечення якості освіти Д. Щеглюк зазначила, що опитування проводиться на рівні окремої навчальної дисципліни. Такі опитування не для оприлюднення, а для наукового звіту і вироблення рекомендацій

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Рішенням НАЗЯВО від 22 серпня 2023 р. (протокол № 14 (43)) ОП «Історія» була акредитована умовно на один рік. При оновленні ОП врахували низку зауважень та пропозицій ЕГ та ГЕР: 1) було вилучено ЗК і ФК, які дублювалися; 2) доопрацьовано структурно-логічну схему ОП і таблицю ПРН; 3) уточнено назви ОК і їх змістове наповнення на відповідність досягненню ПРН (під час попередньої акредитації ЕГ порекомендувала: «забезпечити формування ПРН 6 та ЗК 4 відповідними ОК». Заклад виконав надані рекомендації таким чином: ЗК 4 забезпечують ОК 1, 4, 6-9, 11, 15; ПРН 6 – ОК 1, 4, 9, 10, 16); 4) скориговано вимоги щодо форми атестації здобувачів вищої освіти; 5) було наповнено інтернет-сторінки ОП та сайту історичного факультету задля покращення інформування студентів з організаційних та інших питань; 6) доопрацьовано низку робочих програм; 7) проведено зустріч із стейкхолдерами для вдосконалення ОП (протокол № 2 засідання кафедри давньої та нової історії України від 12 вересня 2023 р.). На сторінці ОП розміщено інформацію про стан виконання зауважень ЕГ і ГЕР. Із 22 зауважень виконано 19, ще 3 – у процесі виконання (<https://docs.google.com/document/d/1kyzciabg5ThpjX14yATqcQzGX15-hTCYvIjzLSO7bN4/edit#heading=h.gjdgxs>). Було укладено договори, меморандуми про співпрацю з деякими установами-партнерами. На запит ЕГ копії було надано (система NAQA). Зазначені договори, меморандуми про співпрацю варто було б розмістити на сайті кафедри. Щодо результатів моніторингу якості освіти, то на запит ЕГ, надійшла інформація, що з 20 серпня по 20 вересня 2023 р. було проведено масштабне опитування викладачів у розрізі факультетів щодо якості освітнього процесу в КНУТШ. 2 жовтня 2023 р. на засіданні вченої ради університету результати цього опитування обговорили (система NAQA). Таке опитування передбачається ч. 2 ст. 30 Закону України «Про освіту» як обов'язкове.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У КНУТШ процедури внутрішнього забезпечення якості освіти здійснюються відповідно до «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>), що передбачає залучення всіх учасників освітнього процесу до забезпечення якості, відповідно до рівнів її реалізації. Викладачів залучають до процедури внутрішнього забезпечення якості під час засідань кафедр, вченої ради та науково-методичної комісії факультету, навчально-методичної ради КНУТШ, на засіданнях яких обговорюються ОП та освітній процес (система NAQA). Представники академічної спільноти залучаються «на етапах розробки, затвердження та обговорення ОП, робочих програм навчальних дисциплін, методичних розробок, навчальних посібників тощо, в екзаменаційних комісіях, на підсумковій атестації». Викладачам у рамках академічної свободи впроваджують нові практики у викладанні своїх дисциплін, що відображається у робочих програмах навчальних дисциплін. Крім того, гарант та адміністрація факультету консультуються із викладачами задля для удосконалення ОП (про це йшлося на зустрічі із науково-педагогічними працівниками). У цьому ж контексті варто було зазначити як залучають до процесу удосконалення ОП здобувачів, які також є повноправними учасниками академічної спільноти. Відповідно до «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» процеси і процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті забезпечується низкою підрозділів. У КНУТШ наявні 5 організаційних рівнів системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, кожний з яких має відповідний рівень відповідальності. Систему забезпечення якості освіти в університеті координує, створений в університеті у 2021 р., відділ забезпечення якості освіти (<https://www.facebook.com/department.quality>)

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У ЗВО запроваджено ефективні процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП. До процедур внутрішнього забезпечення якості та процесу перегляду ОП залучалися представники органів студентського самоврядування, а також студенти, які безпосередньо або шляхом анкетування могли висловити своє ставлення до умов провадження освітнього процесу, атмосфери в університеті тощо. Через участь у обговореннях, засіданнях кафедри до вдосконалення змісту ОП залучені роботодавці. Система забезпечення якості в університеті забезпечує реагування на виявлені недоліки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує процес моніторингу та періодичного перегляду ОП висвітлювати на сайтах кафедри, факультету, у соціальних мережах. Варто запровадити практику запрошення на засідання кафедри студентів, представників студентського самоврядування задля з'ясування питань, які були актуальними для студентів у контексті даної ОП. На сайті кафедри давньої та нової історії України необхідно розмістити електронну форму, де б здобувачі освіти, роботодавці могли залишити свої рекомендації і побажання щодо ОП. На цьому ж сайті розмістити копії укладених договорів та меморандумів з академічними установами, архівними, музейними та пам'яткоохоронними організаціями. Рекомендуємо популяризувати серед роботодавців роботу ради роботодавців університету, а також експертних рад, які функціонують на рівні факультетів. У подальшому необхідно налагодити систему комунікації з випускниками задля відслідковування їх кар'єрного шляху. ЕГ рекомендує на сторінці відділу сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками, сайту університету внести зміни у назву відділу і відповідно відкоригувати напрямки роботи. Запровадити таку складову системи внутрішнього забезпечення якості, як щорічне оцінювання здобувачами вищої освіти науково-педагогічних працівників, яке передбачається п. 3 ч. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту».

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В Університеті проводиться належна робота щодо дотримання визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП і, загалом, в академічній спільноті закладу сформована культура якості. До процесу періодичного перегляду ОП залучені студенти, студентське самоврядування, роботодавці. Суттєвих зауважень за цим критерієм немає (їх можна оперативно ліквідувати). Враховуючи позитивні практики за цією ОП, і некритичність виявлених слабких сторін, ЕГ вважає, що ОП відповідає вимогам рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи, ЕГ було встановлено, що у КНУ імені Тараса Шевченка створена належна нормативно-правова база, що регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Під час аналізу звіту самооцінювання та інших ресурсів КНУ імені Тараса Шевченка, ЕГ пересвідчилась в наявності та доступності необхідних для врегулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу документів, які розміщені на сайті університету <https://knu.ua/ua/#geninf>. Нормативною базою, що регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу у є Статут КНУ імені Тараса Шевченка <https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>, Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf, Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка <https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>, Етичний кодекс університетської спільноти <https://www.knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-theuniversity-community.pdf>, Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУ імені Тараса Шевченка <https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>, Положення про гаранта освітньої програми в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка

<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1678>, Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка <http://surl.li/bitff> Всі ці документи знаходяться в постійному відкритому доступі на вебсайті ЗВО. ЕГ під час робочих відеозустрічей з різними фокус-групами переконалася, що всі учасники освітнього процесу в цілому обізнані зі своїми правами та обов'язками.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Під час роботи з самоаналізом, відеозустрічей зі всіма учасниками реалізації ОП «Історія» заочної форми навчання, ЕГ з'ясувала, що КНУ імені Тараса Шевченка дотримується правил оприлюднення проектів ОП на власному вебсайті. Відповідно до Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, перегляд ОП здійснюється в залежності від терміну перегляду, визначеного у самій освітній програмі, та від потреби (один раз на 2, 3, 4 або 5 років). Інформація про ОНП та її проект розміщені на сайті кафедри https://drive.google.com/file/d/1G3bodoQpzswyZdS-oXEYf9DH9dFARr_o/view. На зустрічі зі стейкхолдерами ЕГ пересвідчилася, що вони ознайомлені з процедурою залучення до розгляду ОНП та періодично беруть участь у таких заходах, хоча жоден із них не входить, до ради роботодавців Університету, крім оприлюднення самої ОПП на сайті історичного факультету та кафедри на якій реалізується дана ОПП, було б позитивною практикою оприлюднити інформацію, стосовно побажань здобувачів вищої освіти чи інших учасників освітнього процесу стосовно даної ОПП, а також наявність постійно діючої гугл-форми для пропозицій та зауважень на веб-сторінці кафедри давньої та нової історії України чи історичного факультету.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ пересвідчилася у факті оприлюднення достовірної інформації щодо ОП на сайті <https://knu.ua/ua/#geninf> та https://drive.google.com/file/d/1G3bodoQpzswyZdS-oXEYf9DH9dFARr_o/view. Оприлюднення рецензій на ОПП, робочих програм навчальних дисциплін свідчить про достатню інформованість. ЕГ під час робочої відеозустрічі дізналася про залученість стейкхолдерів до обговорення ОНП, зокрема про участь у засіданні кафедри та наданні рекомендацій Патриляком Боганом, щодо популяризації історичних знань у медіа і набуття експертних навичок, щодо експертизи пам'яток історії. ЕГ рекомендує окремо оприлюднювати результати опитувань здобувачів другого (магістерського) рівня, щодо якості ОП на веб-сторінці факультету, для загальної зручності здобувачів вищої освіти чи майбутніх абітурієнтів, які зосереджують увагу на даній ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються внутрішніми нормативними документами КНУ імені Тараса Шевченка, що є у вільному доступі. На веб-сайті університету, історичного факультету та кафедри розміщена необхідна інформація про ОНП та ОК, що дає змогу ознайомитися з навчальним процесом в даному ЗВО не тільки здобувачам вищої освіти чи НПП, а й потенційним абітурієнтам.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ група під час акредитаційної експертизи значних чи критичних недоліків не виявила. Було встановлено, що зворотний зв'язок щодо якості ОПП та пропозиції з внесення змін до неї отримуються переважно шляхом неформальної комунікації зі стейкхолдерами. Рекомендовано уніфікувати збір пропозицій від стейкхолдерів шляхом автоматизації даного процесу, до прикладу, розміщення на сторінці кафедри відповідної гугл-форми. Це допоможе систематизації та уніфікованому збереженню усіх наявних пропозицій. ЕГ рекомендує оприлюднювати результати опитувань здобувачів та стейкхолдерів, щодо якості ОП на веб-сторінці факультету і/та кафедри для загальної зручності здобувачів вищої освіти чи майбутніх абітурієнтів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП «Історія»» відповідає вимогам викладеним в Критерії 9 щодо прозорості та публічності. Рекомендація ЕГ, що стосується впровадження уніфікованого інструменту збору зворотного зв'язку від стейкхолдерів слугуватиме покращенню процесу збору, збереження та обробки даних. Відсутність же подібного механізму наразі не шкодить процесам щодо внесення змін до ОПП, адже компенсується тісним контактом між гарантом, НПП та наявними стейкхолдерами. Зважаючи на це, дана ОПП відповідає визначеному критерію за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Миколенко Дмитро Валерійович

Члени експертної групи

Шевченко Наталія Володимирівна

Смирнов Андрій Іванович

Комарніцький Олександр Борисович

Постоєнко Віталіна Сергіївна